

VIII, 14.4, 16.1. N'hi hagué un duplicat en el terme d'Ontinyent encara viu avui, si bé un poc alterat, en la partida d'Agrillent (*l agrilént xxxii*, 118.16); i amb alteració diferent, ja el trobo com a nom d'una antiga alqueria de *Guxillen* (leg., probablement, *Guyllen*), te. d'Ontinyent a. 1260 (MtzFdo., *DocValACA* I, 292). Duplicat o antiga extensió, més gran, d'un nom únic: el fet que L'Agrillent es trobi a la part del terme que ja toca amb Agullent indueix a creure això últim.

Agulló, V. Aguiló (5, 6, 7)

AGUT (ll. ACUTUS): NOMS QUE EN SEMBLEN DERIVATS, PERÒ HI CAL JUSTIFICACIÓ, SIGUI PER DEMOSTRAR-HO O DECLARANT-HO IMPROBABLE

Amb article és el nom d'un dels grans massissos de la Vall de Boí: damunt d'Erill, al NO., 2500 alt. La pronúncia general és *l aút*, si bé molts pronuncien *l aúk* (1953, 1955). Però no dubtem que es tracta de l'adj. *agut* en pronúncia popular, amb la -g- omesa, i substantivat; perquè vist de baix té verament la forma d'una aguda piràmide: en aquells parlars els casos d'omissió vulgar de la -g- en tals contextos són molts: *noëra* o *noé*, per 'noguera', *žuá* per *jugar* etc. Amb -o de fonètica pre-catalana hi ha *Puiagudo* damunt Barruera, on també en part se sent *puiáudo*. Una altra forma de substantivació, molt estesa en les zones occidentals del nostre domini ha consistir en l'ús com a NP: ja trobem «*Accutus*, prior de Gradibus» (crec Graus de l'Èsera) en doc. de 1253 (MDuque, *Docs. de Ovarra*, 178.49). Segueix això molt viu en el Nord val., passant-hi sovint a NLL. *Mas d'Agut* a la Serra d'En Galceran (xxviii, 156.6, 161.2, 157.16, IGC 38' x 16'); un altre a Lluçena (xxix, 104.23); *Clotxó (de) l'Agut* a Artana (xxix, 158.25).

Es erroni *Puig Segut* per *Es Puig Agut*, nom d'una possessió en el terme mallorquí de Sencelles (xl, 117. 12, Masc. 18G9), car realment radica damunt d'un pujol petit, però *agut*, dintre aquesta dimensió; per més que en boca de molts mallorquins les dues combinacions sonin igual.

No de l'adjectiu però sí com a nom de pagus romà, derivat en -ANUM, escau aclarir aquí l'antic nom del poble rossellonès de St. Esteve del Monestir, ben prop al NO. de Perpinyà. En docs. de la CoHe. Moreau, ja trobo *Aguzano* l'any 955, «Sti. Stephani --- in loco quod vocat *Aguzano* el 991 (Mor. xiv, 214). Alart, en l'*InvLC*, li assignava una menció «*Villa Cussana*» de 981, que interpreto com grafia imperfecta de *Vill' Acuçana*. Ponsich m'assenyalava ja fa 15 anys un doc. de 843, on hi apareix consecutivament com *Acutiano*, *Acuci-*, *Acotiano*. Les mencions posteriors que aplega (ell mateix en *Top.*, 57), ja l'anomenen només com *Sanctus Stephanus* o *S. St. de Monasterio*, sense aquell antic nom. No en va tractar Aebischer en la seva monografia dels noms en -ANUM. Però és clara l'etimologia, partint del nom romà ACUTUS (Schulze, 68, 384,

404); Skok (§ 4) en registra altres descendents, un *Aguzan* al dept. del Gard, *Laguzan* en el Gers, ACUTIACUM *Aguisy* a l'Oise etc.

En canvi acullo amb gran dubte la possibilitat que d'aquí vingui, com a compost amb *coma*, un nom de la vall de Boí: la *Buscarrera de komagús* (Ll. XIII, 172) en el terme de Cardet: ni la -s ni l'aspecte masculí, si fos una forma de l'adjectiu, aplicat al femení *coma*, no ho permetrien. Encara podríem especular sobre la possibilitat que sortís d'un comparatiu ACÜTIOR: tal combinació amb comparatiu, àdhuc en forma de nominatiu, no és tant com inconcebible en aquesta comarca de toponímia tan arcaica: car en el terme de Berganui es troben una al costat de l'altra dues valletes paral·leles dites *Comamaire* i *Comamenre*, evidentment de MAJOR i MINOR en nominatiu. Però ho rebutjo: aquí no hi ha el contrast que justifica allí el comparatiu. I no ens refugiéssim en el supòsit d'AGÜTIOR 'bastant agut', car de tota manera caldria llavors **agúze* amb *ze < zer*, i la idea d'agudeses convé a turons o pics però no a valls.

Crec que es tracta de la combinació amb un NP germànic. Allí prop hi ha *Comaguilans*, en terme de Durro, del genitiu AKILANS de AKILA NP gòtic (*Top. V. Boí*, 8). Aquí hi haurà el nom AGIULF (cpt. d'AGI-i -WULF), Först. 26, car també n'hi hagué una variant contracta *Agulfus*, doc. l'any 988 prop de Bna. (Mas iv, 119): en genitiu germànic CUMBA AGULFS: reduint-se *-ulfs* a *-ufs* > *-ús*, cosa ben natural en la nostra pronúncia. Sens dubte els noms en -ULF (U breu) solen donar ó en toponímia nostra (*Briolf*, *Pujarnol(f)*). Però es concep que el grup complex *-lfs* causés un tancament extraordinari (cf. DE-INTUS > *dins*); d'altra banda, en manlleus germànics, segons l'època més o menys tardana en què foren assimilats a casa nostra, certes evolucions de fonètica romànica ja no es produïren. Del gòt. WULFILAE en genitiu ve el nom del *Pla d'Úfol*, en els pendents Nord del Montseny (cap a St. Marçal); i a Sopenra trobem una partida muntanyenca amb nom d'iguals components que els que aquí entren en joc: *Comonúfol* < *Com' En Úfol* amb *o-e-u* > *o-o-u*, assimilació ulterior.

AHMED: NOMS DE LLOC (I DE PERSONA) PROVINENTS D'ALTERACIONS DE L'ÀRAB 'Ahmād

L'alteració més simple i de tipus més corrent, que observem en noms de lloc, va consistir a ometre el *h* i pronunciar-lo accentuat a la síl·laba final, segons la norma de l'àrab vulgar. En el *Corpus de Top. Mall.* d'En Mascaró consten els «Cingles de *Amat*» en el terme de Bunyola, que el mapa Masc. situa al quadrat 4D3. Exactament la forma que jo hi vaig oir (xl, 5.20) fou *námét* que l'inf. m'anava enumerant entre un seguit de possessions; és clar que es tracta de *N'Amet* amb la partícula personal *En/N'*, ço que acaba d'assegurar l'origen antoponímic d'aquest NL, sigui només orònim, o nom d'una possessió en terres de la qual es troben aquests cingles.